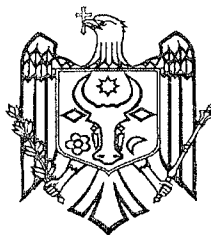

CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

CHISINAU
COURT OF APPEAL

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

La № 4-35/2-348 din 04.03.19

Curtea Constituțională a Republicii Moldova
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu, 28

În procedura Curții de Apel Chișinău se află în proces de examinare cauza penală în privința inculpatului **Lobaciov Serghei Ivan** învinuit în comiterea infracțiunii prevăzute de art.248 alin.(5) lit.b),d) Cod penal și în privința inculpaților **Ganenco Stanislav Pavel, Peca Stepan Ivan, Paladi Iurie Vladimir și Chițanu Sergiu Valeriu** învinuiți în comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit.b) Cod penal.

Astfel, în adresa dumneavoastră se expediază încheierea din 14.02.2019, privind sesizarea Curții Constituționale, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.

În caz că pentru examinare va fi necesar dosarul penal, acesta la solicitare va fi expedit în adresa dumneavoastră.

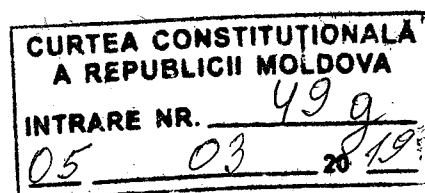
Anexă:

- 1) copia încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 februarie 2019 (dosarul nr. 1a-1948/18) - pe 2 file;
- 2) cererea privind sesizarea Curții Constituționale referitor la ridicarea excepției de neconstituționalitate – pe 36 file, cu anexe.

Judecătorul
Curții de Apel Chișinău

Ursu Ludmila

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

Str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28,
Chișinău MD 2004,
Republica Moldova

**SESIZARE
PRIVIND EXCEPȚIA DE NECONSTITUȚIONALITATE**

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Nume: **LAZARI** 2. Prenume: **Constantin**

3. Funcția: Avocat/profesor

4. Adresa: Str. Al. Pușkin, 52, of. 17, mun. Chișinău, MD – 2005

5. Tel./fax /373/ 661-15-779 E-mail: constantin_1@mail.ru

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Considerăm ca fiind neconstituțională:

- sintagma "**alte urmări grave**" din *litera b)* alin. (2) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu,
cât și
- textul "***intereselor publice sau***" din alin. (1) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu.

Considerăm că sintagmele:

- „***intereselor publice***”
și
- "**alte urmări grave**"

sunt niște **noțiuni generice**, care nu poate fi definite și astfel se încalcă articolele 1 alin. (3), cât și art. 22 din Constituția Republicii Moldova (*ca principiu*) a **legalității incriminării și pedepsei penale**), precum și articolul 23 din Constituție (*reieșind din calitatea legii penale*).

Deoarece Legea penală, în ansamblul său, are drept scop - protejarea interesului public, care și se particularizează prin IDENTIFICAREA unor valori juridice concret determinate.

Astfel, destinatarul legii,
care este învinuit de faptul că prin acțiunile sale infracționale a cauzat daune în proporții mari „intereselor publice”, în sensul art. 329 alin. (1) Cod penal,
inclusiv
aceleași acțiuni care au provocat „alte urmări grave”, în sensul art. 329 alin. (2), lit. b) Cod penal,

este privat de posibilitatea de a determina fără echivoc urmările prejudiciabile concrete ale acțiunilor incriminate.

Deci,

formulările generale și abstracte într-un caz concret (*care ține de aplicarea Codului penal*) afectează funcționalitatea legii penale, cât și aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce, ÎN FINAL, denaturează principiul calității legii.

III – CIRCUMSTANȚELE LITIGIULUI

la prezent, Curtea De Apel Chișinău examinează Dosarul nr. 02-1a-20727-09102018, prin care G. S., P. S., P. Iu. Și Ch. S. sun învinuiți de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM, iar L.S. de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. art. 248 alin. (5) lit. b), d) CP al RM.

Prin sentința Judecătoriei Botanica, mun. Chișinău din 22 ianuarie 2014, L. S. a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 248 alin. (5) lit. b), d) CP al RM, stabilindu-i-se pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar conform art. 90 CP al RM, pedeapsa aplicată a fost suspendată condiționat, pe un termen de probă de 2 ani.

Prin aceeași sentință, P. S. și alții au fost recunoscuți vinovați în comiterea infracțiunii prevăzute de **art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM**, stabilindu-le pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani fiecare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul serviciului vamal pe un termen de 4 ani, iar, conform art. 90 CP al RM, pedeapsa aplicată inculpaților a fost suspendată condiționat, pe termen de probă de 1 an.

Instanța de apel a adoptat Decizii de achitare (de *două ori în privința lui P. S. și alții*) care au fost casate de instanța de recurs – Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție și s-a dispus rejudecării cauzei în ordine de apel în aceeași instanță, în alt comp0let de judecată.

În opinia **procurorului**, care a solicitat casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care L.S. să fie condamnat în baza art. 248 alin. (5) lit. b), d) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea în penitenciar de timp semiînchis, iar **G. S., P. S., P. Iu. Și Ch. S. să fie condamnați în baza art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal** la 3 ani închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții în cadrul serviciului vamal pe un termen de 4 ani.

Acuzatorul de stat l-a învinuit pe P. S. și alții precum că, drept rezultat al unei atitudini neglijente și neconștiincioase față de atribuțiile sale de serviciu, a admis declararea neautentică a bunurilor și transportarea lor, în baza documentelor frauduloase prezentate de către declarant în scopul modificării genului mărfii și mijloacelor de identificare vamală, diminuării valorii acesteia, în **Comunitatea Europeană** (?). Urmare a acțiunilor neglijente, în spațiul Comunității Europene a fost transportat în mod ilicit tutun prelucrat pentru confecționarea țigărilor în proporții deosebit de mari, sub alt gen de marfă, nefiind în așa mod achitate taxele vamale și alte plăți corespunzătoare statelor europene (?), creând totodată premise favorabile utilizării acestuia în alte scopuri criminale, denigrând imaginea Republicii Moldova pe plan internațional, prejudiciind în așa mod interesele publice.

La rândul său, avocatul LAZARI Constantin, care a intervenit în instanța de apel, a menționat:

- incriminând acțiunile lui P. S. și alții în baza art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM, instanța de fond nu a stabilit elementele componente necesare ale infracțiunii de neglijență în serviciu și fără a indica corect prevederile legii materiale aplicate. Totodată, instanța nu a specificat care sunt acele daune în proporții mari;
- s-a mai indicat și faptul că P. S. nu a perfectat declarațiile vamale în detaliu a rezidentului SRL „Intercom-invest” (anterior SRL „Fortrading-Meridian”) prin care s-au declarat organului vamal tutun și produse de tutun după 07.09.2011;
- astfel, Brokerul vamal a prezentat lui P.S.: Declarația de tranzit, Carnetul TIR, CMR, Invoice (*Factura*). Referitor la codul care a fost atribuit mărfii de către țara exportatoare, P.S. a explicat că nu l-a văzut deoarece (el) nu a avut la dispoziție declarația vamală a țării de export, prezentarea căreia nu este obligatorie și acest fapt este reglementat de Hotărârea Guvernului nr. 600 din 14.05.2002 *cu privire la aprobarea Regulamentului privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova*;
- iar instanța de fond constatând că vinovăția lui P. S. consideră ea ar fi fost demonstrată prin ”descrierea conținutului declarațiilor vamale”, fără a ne fi indica cine din cei patru vameși le-a perfectat și astfel, instanța de fond a încălcat principiul individualizării răspunderii penale și pedepsei penale (art. 7 din Codul penal), mai mult ca atât, nici unul din martorii audiați de judecată, și anume, martorii M. M., P. D. și Z. M., nu au indicat asupra unor careva abateri de la legislație din partea vameșului P. S. etc.;
- lipsa unor instrucțiuni concrete pentru zona liberă nu este vina vameșilor, cu atât mai mult, ei nu pot fi învinuiți de încălcarea unor careva presupuse obligațiuni care există doar în imaginațiile procurorului, fără ca ele să fie documentate, cercetate în instanța de judecată;
- P. S. și alții și-au exercitat atribuțiile în conformitate cu legislația și actele normative departamentale, EXISTENTE (la moment);
- în toată perioada de activitate din partea Serviciului Vamal, precum și a secțiilor specializate ale biroului vamal lor (*inclusiv lui P.S.*) nu li s-au înaintat careva pretenții cu referire la plasarea ilegală a tutunului în zona liberă;
- Declarațiile vamale întocmite de brokerii vamali, odată cu prezentarea lor, erau înregistrate, inclusiv și în baza informațională a Serviciului Vamal. Ele (declarațiile) erau vizualizate și verificate de către specialiștii în materie vamala, dar nici odată nimeni nu a sesizat, că ar fi fost încălcată procedura de plasare a tutunului în zona liberă. Informația cu privire la perfectarea declarațiilor vamale de plasare a tutunului în zona liberă erau disponibile și puteau a fi utilizate on-line inclusiv de alte instituții ale statului, cum ar fi Ministerul Economiei, Ministerul Finanțelor, Biroul National de Statistica, CCCEC (CNA) etc.;
- nu există un act normativ prin care P. S. și alții să fi fost obligați să verifice tutunul aflat în regim de tranzit;
- ACEASTĂ MARFĂ NU A INTRAT pe teritoriul Republicii Moldova (!!!);
- afirmațiile din sentință precum că P. S. și alții ar fi contribuit la declararea tutunului în zona liberă la o valoare diminuată nu au un suport probatoriu. Pentru astfel de afirmații, era necesar ca ACUZATORUL de STAT să ne indice prin care acte normative inspectorii vamali ar fi fost

AVOCAT
 MOLDOVA
 1309
 AVOCAT
 STATUL AVOCAT
 STATUL AVOCAT
 20090932
 CH. SI
 BULAV

obligați să intervină în relațiile comerciale ale agenților economici, deoarece asemenea acte nu există ÎN REALITATE;

- instanța de fond nu a dat nici o apreciere **actelor normative menționate de apărare** prin care se justifică, că acțiunile inspectorilor vamali P. S. și alții sunt legate de perfectarea declarația vamală cu privire la plasarea/scoaterea tutunului în/din **zona liberă**, ce confirmă nevinovăția lor;
- instanța de fond **își întemeiază soluția de condamnare pe Regulamentul Postului Vamal și Fisele de post** în care se menționează, că inspectorii vamali *ar fi fost obligați să asigure încasarea corectă a drepturilor de import/export și stabilirii corecte a valorii în vamă, aprecierea corectă a codului mărfii, asigurarea descrierii corecte a mărfurilor, îndeplinirea corectă a declarațiilor vamale.*
- IMPORTAMNT este faptul că P.S. **nici NU A SEMNAT acest document (!)**;
- este **neîntemeiată soluția instanței de fond** și în partea în care s-a indicat că P. S. și alții **au comis infracțiunea** prevăzută de art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM, or din materialele cauzei, s-a stabilit cu certitudine că **acțiunile inculpaților nu conțin elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la 329 CP al RM;**
- s-a demonstrat că, P. S. și alții **nu au comis îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană publică a obligațiilor de serviciu,** ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, acțiuni care au provocat urmări grave, ne fiind prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute la art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM;
- P. S. nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii incriminate, atât în carul urmării penale, cât și în instanța de judecată. El a precizat că în sistemul vamal activează de **21 ani. Din august 2008 până în ianuarie 2009 a activat în cadrul Biroului Vamal Centru.** Declarațiile vamale cu actele de însoțire a tutunului au fost prezentate în original, toate erau ștampilate de către organele vamale a țărilor vecine până la introducerea mărfii în RM. A mai precizat că toate actele au fost perfectate sub acoperirea Carnetului TIR. Privitor la **lista actelor obligatorii de a fi prezentate de către Brokerul vamal** la importul (7) ele sunt următoarele: Declarația de tranzit sau carnetul TIR, CMR, Invoice-ul sau Factura, Certificatul fito-sanitar dacă marfa este de proveniență vegetală, contract. De asemenea pot fi solicitate și alte acte, care nu sânt obligatorii, cum sunt: declarația vamală a țării exportatoare, invoice-ul, etc. Referitor la **codul** care a fost atribuit mărfii de către țara exportatoare, **el (ei) nici nu l-a văzut**, deoarece el nu au avut la dispoziție declarația vamală a țării de export, **prezentarea căreia nu era obligatorie;**
- **constatăm**, pe parcursul judecării cauzei n-au fost aduse careva probe pertinente, concludente, utile și veridice, care ar corobora între ele și ar demonstra cu certitudine că prin acțiunile sale P. S. și alții ar fi comis faptele incriminate în rechizitoriu;
- **menționăm**, la materialele cauzei nu sunt prezente PROBE, care ar stabili cu certitudine că în acțiunile inculpaților P.S. și alții **sunt prezente elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM,** or organul de urmărire penală așa și nu a identificat cert care atribuții urmau să fie executate de către inculpați, însă ELE nu au fost executate din neglijență. Nu s-au prezentat probe certe prin care s-ar confirma că inculpații nu au asigurat controlului vamal și vămuirea mărfurilor și mijloacelor de transport trecute peste frontiera vamală de către persoane fizice și juridice, or în astfel de situație, deducțiile acuzării

urmau a fi raportate la prevederi legale de ordin vamal, Legi, regulamente aprobate prin Hotărâri de Guvern, Regulamente interne, **cu trimitere la mențiunile imperative**, care eventual ar fi fost încălcate de către P. S. și alții;

- **am atras atenția la faptul** că, **elementul material al infracțiunii** imputate inculpaților P. S. și alții se realizează prin **inacțiunea de neîndeplinire sau acțiunea de îndeplinire necorespunzătoare** a obligațiilor de serviciu, care **obligator**, trebuie să fie **soldate cu daune în proporții mari, intereselor publice**, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice. Am indicat, **dauna în proporții mari intereselor publice**, drepturilor și intereselor ocrotite de lege reprezintă **un element obligatoriu** al componenței de infracțiune prevăzută la art. 329 CP al RM, însă din probele cercetate **nu s-a constatat existența acestor daune** și deși au fost invocate (*probele*) **nu au fost arătate, nu au fost individualizate pentru fiecare persoană în parte**, raportată la valoarea socială ocrotită de Legea penală. Mai mult, **acuzarea**, dar **nici instanța de fond**, nu au stabilit **ce acțiuni neglijente** a comis P. S. și alții, **care este CONSECINȚA, urmarea acțiunilor neglijente**, în spațiul Comunității Europene, **prin ce (la concret) au denigrat EI imaginea Republicii Moldova pe plan internațional**, prin ce s-a manifestat presupusul **prejudiciul moral**, dar și **care interesele publice**, drepturi și interese au prejudiciat, **nu s-au indicat** (*care stat/persoană juridică din UE a informat, or s-a adresat cu o cerere în instanțele de judecată/arbitraj, or către Republica Moldova despre cauzare prejudiciului material și moral*);
- **am indicat** că în speță **nu s-au stabilit elementele componente** necesare ale neglijenței în serviciu, **latura obiectivă** - încălcarea unei obligațiuni de serviciu **prin neîndeplinirea sau îndeplinirea defectuoasă a acesteia**, care ar fi cauzat **daune în proporții mari intereselor publice** sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, cât și **latura subiectivă** - ce presupune **vinovăția făptuitorului** sub formă de imprudență. Posibilitatea făptuitorului de a prevedea consecințele faptei sale ce se apreciază în raport cu împrejurările concrete în care a fost săvârșită fapta, precum și în raport cu personalitatea făptuitorului, pregătirea și calitățile lui profesionale, experiența acestuia în domeniu, **NU EXISTĂ** nici **legătura cauzală** dintre acțiunile făptuitorului și consecințele survenite (*prejudiciul cauzat*);
- prezintă o **IMPORTANTĂ deosebită** prevederile din **art. 85 Cod vamal**, unde se descrie ce este **Zona liberă (FAPT ce nu a fost înțeles de PROCUROR)** *este o parte a teritoriului vamal în care mărfurile străine sunt introduse și utilizate fără plata drepturilor de import și fără aplicarea măsurilor de politică economică, potrivit procedurii stabilite de prezentul cod și de alte acte normative, cu condiția achitării doar a taxei pentru proceduri vamale, în conformitate cu Legea cu privire la tariful vamal 1380/1997;*
- astfel S-A DEMONSTRAT că este **imposibilă** afectarea **bugetului de stat** a Republicii Moldova, drept urmare a introducerii/scoaterii în/din postul vamal ZEL „Sud-Est”. Deci, calificativul din învinuirea înaintată inculpaților P. S. și alții **de către acuzare**, referitor **la consecință** a acțiunilor infracționale în formă de **urmări grave** **nu are nici un suport legal (!!!)**;
- în acțiunile inculpaților P. S. și alții **lipsește latura obiectivă a infracțiunii** prevăzute la art. 329 CP al RM, or în procesul de calificare a faptei, organul de urmărire penală așa **nu a stabilit clar în baza căror legi**, or a altor acte normative,

- ordine, instrucțiuni etc. - *obligățiile care le reveneau făptuitorilor, sarcinile concrete pe care urmau să le îndeplinească aceștia;*
- or, în speță **sunt prezente doar niște afirmații abstracte** privind o oarecare neexecutare de către făptuitor a obligațiilor de serviciu, privind **lipsa unui careva control adecvat** din partea acestuia **asupra comportamentului altor persoane (?)** privind **lipsa de atenție, diligență, prudență, vigilență** etc., însă **O astfel de abordare poartă un caracter insuficient;**
 - **această concluzie** este susținută și de **conținutul scrisorii Serviciului** vamal al Republicii Moldova din 12.04.2013, din care rezultă că în acțiunile inculpaților P. S. și alții **în cadrul exercitării atribuțiilor de serviciu în calitate de inspectori vamali, nu au fost stabilite careva încălcări sau acte de neglijență** și acest fapt se confirmă inclusiv prin descrierea tutunului ca produs din mostra examinată corespunde mărfurilor care se clasifică la poziția tarifară - 2401;
 - așadar, **marfa a fost plasată și scoasă din zona economică liberă cu aceeași poziție tarifară.** În scrisoarea menționată mai sus, **semnată de directorul general al Serviciului vamal**, cu referire la inculpații P. S. și alții, în calitate de subalterni, **se concluzionează** că careva acte normative suplimentare, ce ar obliga colaboratorii Serviciului vamal să solicite agentului economic documente specifice la vămuirea tutunului și produselor de tutun pentru confirmarea codului mărfii **nu sunt;**
 - **potrivit procedurii vamale existente, declarațiile vamale au fost întocmite de brokerii vamali,** care în virtutea prevederilor pct. pct. 41 lit. lit. b), i), k), o), p), q), 49 a **Regulamentului privind activitatea brokerului vamal și a specialistului în domeniul vămuirii și poartă răspundere** pentru corectitudinea declarării valorii în vamă **inclusiv și a codurilor tarifare (ce NU AU ÎNȚELES PROCURORII);**
 - astfel, din materialele cauzei s-a stabilit că **la validarea DV** menționate mai sus s-a ținut cont și de prevederile legale din **art. 1 a Legii nr. 1380**, care stipulează, ca prezenta lege stabilește modul de formare și de aplicare a tarifului vamal la mărfurile introduse sau scoase de pe teritoriul Republicii Moldova, regulile de supunere a acestora taxelor vamale, precum și metodele de determinare a valorii în vamă și a țării de origine a mărfurilor. După cum se indica în alin. (2) al acestei norme **scopul aplicării tarifului vamal este: optimizarea structurii importului de mărfuri; echilibrarea importului și exportului de mărfuri, protecția producătorilor de mărfuri autohtoni;**
 - de asemenea, s-a ținut cont și de **pct. 1 a Regulamentul privind modul de declarare a valorii în vamă a mărfurilor introduse pe teritoriul Republicii Moldova**, care stipulează, că **este executoriu** pentru toate persoanele care declara mărfurile introduse în teritoriul național. Din documentele vamale prezentate la vămuire a mărfurilor expediate din Federația Rusă se constată, că în Invoice și certificatele fitosanitare se indica denumirea «Табак резанный C.R. Tobacco ST.II», iar în acest condiții inculpații **nu aveau careva obligații de a suspecta careva iregularități în tranzacțiile** pe care le-au perfectat;
 - ținând cont de stările de fapt descrise și s-a indicat asupra **lipsei elementul material al infracțiunii** imputate inculpaților P. S. și alții. care se realizează prin inacțiunea de neîndeplinire sau acțiunea de îndeplinire necorespunzătoare obligațiilor de serviciu, care în mod **obligatoriu**, trebuiau să fie soldate **cu daune în**

CA MOLDOVA
AVOCATIL
309
AVOCAT
STAN
LAZAR
000323
CHISINA
AVOCAT
8

proportii mari, intereselor publice, drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice;

- recapitulând sistemul de probe prezentat de acuzare, și apreciindu-le prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, considerăm că, **vinovăția inculpaților P. S. și alții** în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit. b) CP al RM, nu a fost dovedită prin probe suficiente, pertinente, concludente și utile, administrate în conformitate cu legea procesuală penală, or în acțiunile inculpaților s-a constatat lipsa elementelor infracțiunii 329. Or, nici o probă, sau document indicat mai sus, adusă de acuzare întru învinuirea inculpaților P. S. și alții, nu demonstrează prezența în cumul a elementelor infracțiunii prevăzute la art. 329 CP al RM.

M-am expus detaliat asupra argumentelor juridice a acestei cauze, spre a demonstra LIPSA semnelor obiective și subiective STABILITE de Legea penală, pentru infracțiunea stabilită la art. 329 Cod penal.

Pe când **acuzarea** consideră că prin acțiuni neglijente, inculpații au denigrat imaginea Republicii Moldova pe plan internațional, iar aceste acțiuni urmează a fi calificate conform art. 329 alin. (2) lit. b) Cod penal - *Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, ... care au provocat:*
b) alte urmări grave.

Acuzatorul de stat consideră că ar fi SUFICIENT să ni se indice doar - denigrarea imaginii Republicii Moldova pe plan internațional – ca instanțele de judecată să califice asemenea acțiuni ca aducând URMĂRI GRAVE (?),

fără a ne mai indica corect faptul, că din 1992 – există **Uniunea Europeană (UE)** ce (la prezent) întrunește 28 de state membre, că nu există Comunitatea Europeană (*după cum se indică în Rechizitoriu*), nu ni se indică un careva **prejudiciu MORAL (?)**, nu ni se arată nici un stat, or persoană juridică din cadrul UE, ce ar fi informat, or s-ar fi adresat cu o careva plângere/cerere în instanța de judecată, or arbitraj, sau către Republica Moldova – invocându-se cauzarea unui careva prejudiciu material și moral (???) – asemenea cereri/informații LIPSESC TOTALMENTE în Rechizitoriu (!).

Concluzionăm:

- faptul că Legislatorul a formulat NIȘTE noțiuni generale, de ordin abstract, cum ar fi: „intereselor publice” în art. 329 alin. (1) Cod penal, or „alte urmări grave” în art. 329 alin. (2), lit. b) Cod penal,
- le și „**PERMITE**” procurorului să APLICE aceste formulări ABSTRACTE în practică, la înaintarea învinuirii, iar individualizarea pedepsei să mai adăuge de la sine **NOTIUNI NOI** (*de parcă ar deține și funcția de Legislator*) - denigrarea imaginii Republicii Moldova pe plan internațional - etc.;
- având îndrăzneala să și mai SOLICITE condamnarea persoanelor, FĂRĂ ca ele (persoanele) SĂ CUNOASCĂ, în ce ELE, **la concret**, sunt învinuite;
- **LIPSINDU-LE** pe aceste persoane de **pârghiile legale** de a se apăra de o asemenea învinuire (absurdă) – DENIGRAREA imaginii Republicii Moldova ??? !!!

Astfel, urmările prejudiciabile ale infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2), lit. b) din Codul penal **sunt descrise extrem de vag.**

Iar urmările prejudiciabile ale dispozițiilor criticate **nu sunt definite de prevederile art. 126 din Codul penal**, care stabilesc caracterul considerabil sau esențial al daunei cauzate prin săvârșirea infracțiunii doar în raport cu victima, persoană fizică.

Totodată, nu sunt clare în partea ce ține de **aprecierea daunelor** – **”alte urmări grave”** - în raport cu **„interesul public”** și **„drepturile și interesele ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”**, care pot avea și caracter **nepatrimonial**, **creând astfel dificultăți** la calificarea infracțiunilor.

Legiuitorul nu a delimitat care ar fi acele **”alte urmări grave”** de **”daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”**, or aceste noțiuni definesc aceleași circumstanțe într-o formulare extrem de vagă.

Prin urmare, clarificarea și atribuirea de conținut noțiunii de **”alte urmări grave”** rămâne la **liberul arbitru al acuzării de stat** și al instanței de judecată, apreciere care rămâne a fi **exclusiv subiectivă** !!!

Astfel, din cauza modului în care sunt formulate, dispozițiile contestate **ELE pot fi aplicate în mod arbitrar.**

În acest sens, dispozițiile art. 329 alin. (2), lit. b) din Codul penal **contravin prevederilor articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție.**

IV – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

IV.1

Solicităm modificarea art. 329 Cod penal,
prin declararea **NECONSTITUȚIONALITĂȚII** textelor:

- **"intereselor publice sau"** din alin. (1) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu și
- **"alte urmări grave"** din litera b) alin. (2) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu,

pe motivul că **ele contravin** următoarelor prevederi legale:

- art. 1 alin. (3) din Constituție: *Republica Moldova este un **stat de drept**, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă **valori supreme și sunt garantate**;*
- art. 4 alin. (2) din Constituție: *Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și legile ei interne, prioritate au reglementările internaționale;*
- art. 7 din Constituție: *Constituția Republicii Moldova este Legea Supremă. Nici o lege nici un alt act juridic care contravine prevederilor Constituției nu are putere juridică;*
- *Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nici o pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos (art. 22);*
- art. 23 alin. (2) din Constituție: *... dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile ...;*
- ~~art. 135 din Constituție: Curtea Constituțională: a) exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și a hotărârilor Parlamentului ...;~~
- art. 7 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (CEDO): *Nici o pedeapsă fără lege „1. Nimeni nu poate fi condamnat pentru o acțiune sau o omisiune care, momentul în care a fost săvârșită, nu constituia o infracțiune, potrivit dreptului național sau internațional. De asemenea, nu se poate aplica o pedeapsă mai severă decât aceea care era aplicabilă în momentul săvârșirii infracțiunii. 2. Presentul articol nu va aduce atingere judecării și pedepsirii unei persoane vinovate de o acțiune sau de o omisiune care, în momentul săvârșirii sale, era considerate infracțiune potrivit principiilor generale de drept recunoscute de națiunile civilizate”;*
- Codul penal (CP) (Nr. 985-XV din 18 aprilie 2002) prevede: *Prezentul cod se aplică în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova și ale actelor internaționale la care Republica Moldova este parte. Dacă există neconcordanțe cu actele internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, au prioritate și se aplică direct reglementările internaționale (art. 1 alin. (3));*
- art. 3 alin. (2) CP menționează: *Interpretarea extensivă defavorabilă și aplicarea prin analogie a legii penale sunt interzise;*
- art. 329 CP stabilește: *(1) Neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele, dacă aceasta a cauzat daune în proporții mari **intereselor publice sau** drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, se pedepsește cu amendă în mărime de până la 500 unități convenționale sau cu închisoare de până la 2 ani, în ambele cazuri cu (sau*

fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani. [Art.329 al.(1), sancțiunea modificată prin LP277-XVI din 18.12.08, MO41-44/24.02.09 art.120, în vigoare 24.05.09] (2) Aceleași acțiuni care au provocat: a) decesul unei persoane; b) alte urmări grave se pedepsesc cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 5 ani, inclusiv

PRINCIPIULUI de bază ce ține de aplicarea Legii penale: *nulla poena sine lege* și *nullum crimen sine lege*.

NU SE PERMITE ca Legea penală să fie **interpretată** și aplicată **extensiv**, în defavoarea acuzatului, după cum, CU REGRET, se mai procedează în această cauză penală.

Anterior, Curtea Constituțională **nu a avut spre examinarea prevederile legale contestate**.

Totodată,

Curtea Constituțională a verificat și s-a expus asupra constituționalității:

- prevederilor legale din **art. 328 Cod penal**, fiind declarat neconstituțional textul „*intereselor publice sau*” din alineatul (1) al articolului 328 din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (*a se vedea: HCC nr. 22 din 27.06.2017, Dosarele nr. 113g/2016 și nr. 8g/2017*);
- prevederilor legale din **art. 327** și art. 361 Cod penal, fiind declarat neconstituțional textul - „*intereselor publice sau*” din alin. (1) a art. 327 Cod penal și de la litera d) din alin. (2) al **art. 361** din Codul penal al Republicii Moldova nr. 985-XV din 18 aprilie 2002 (*a se vedea: HCC nr. 33 din 07.12.2017, Dosarele nr. 80g/2017 și 129g/2017*);
- prevederilor legale din **art. 328** Cod penal, fiind declarat neconstituțional articolul 328 alin. (3) **lit. d)** din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002 - **(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2): d) soldate cu urmări grave** (*a se vedea: HCC nr. 22 din 01.10.2018, Dosarele nr. 94g/2018*),

care au tangență cu prevederile legale invocate mai sus, care se cer a fi verificate prin prisma constituționalității lor.

De asemenea,

invocăm și principiile menționate de Curtea Constituțională:

- în Hotărârea **nr. 21** din 22 iulie 2016, Curtea a statuat că: „52. [...] preeminența dreptului se asigură prin întreg sistemul de drept inclusiv prin normele penale, acestea caracterizându-se prin anumite trăsături proprii, distinctive în raport cu alte categorii de norme, ce se diferențiază între ele prin caracterul și structura lor, prin sfera de incidență” și
- în Hotărârea **nr. 25** din 13 octombrie 2015, Curtea a statuat că: „33. [...] preeminența dreptului generează, în materie penală, principiul legalității delictelor și pedepselor și principiul inadmisibilității aplicării extensive a legii penale, în detrimentul persoanei, în special prin analogie” și altele.

IV.2

Argumentarea juridică ce ține de neconstituționalitatea textului "intereselor publice sau"

Constituția impune că doar Legiuitorul are dreptul de a reglementa conduita incriminată.

Astfel **fapta**, ca semn al laturii obiective, urmează să fie cert definită, dar **nu identificată** prin interpretarea extensivă de către cei care aplică legea penală.

O astfel de modalitate de aplicare a Legii (***volens nolens***) generează **interpretări abuzive** (*după cum și se demonstrează la examinarea cauzei penale susmenționate*).

Cerința **interpretării stricte a normei penale**, ca și interdicția analogiei în aplicarea legii penale, AU DREPT SCOP protecția persoanei **împotriva arbitrarului**.

Asupra acestor aspecte s-a expus de mai multe ori Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) în jurisprudența sa.

Astfel, Curtea a statuat că: „noțiunea de „**lege**”, prevăzută de art. 7 din Convenția Europeană (CEDO), implică și respectarea cerințelor calitative, îndeosebi cele privind accesibilitatea și previzibilitatea” (a se vedea, spre exemplu: cauza *Del Río Prada v. Spania*, cererea nr. 42750/09, hotărâre din 21 octombrie 2013, § 91).

Curtea Europeană a mai menționat și faptul că, **legea trebuie să definească în mod clar infracțiunile**, cât și pedepsele aplicabile, această cerință fiind îndeplinită atunci când un justitiabil are posibilitatea de a cunoaște, din însuși textul normei juridice pertinente, la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe și în urma obținerii unei asistențe judiciare adecvate, **care sunt actele și omisiunile ce pot angaja răspunderea sa penală** și care este pedeapsa pe care o riscă în virtutea acestora.

Iar **rolul decizional conferit instanțelor judecătorești** urmărește tocmai **SCOPUL înlăturarea dubiilor** care persistă cu ocazia interpretării normelor (a se vedea, spre exemplu: cauza *Cantoni v. Franța*, nr. 17862/91, hotărârea din 15 octombrie 1996, § 29,32, și cauza *Kafkaris v. Cipru*, hotărâre din 12 februarie 2008, § 140-141).

Deci, cerințele de **calitate a legii** necesită a fi îndeplinite în ceea ce privește atât **definiția unei infracțiuni**, cât și **pedeapsa** prevăzută pentru acea infracțiune. Or, calitatea legii penale constituie o condiție vitală pentru menținerea securității raporturilor juridice și ordonarea eficientă a relațiilor sociale (!).

Este necesar de menționat că, neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele,

este o infracțiune de rezultat (materială)

și astfel,

încât **consumarea ei** este legată, în mod obligatoriu, de producerea unor consecințe prejudiciabile, și anume: „cauzarea de daune în proporții mari intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”.

Observăm că,

caracterul prejudiciabil al infracțiunii este determinat de **obiectul** juridic protejat, constituind *semnul calitativ* al infracțiunii, iar **gradul prejudiciabil** depinde de gravitatea faptei săvârșite (*valoarea daunei, forma vinovăției, motivul, scopul etc.*), fiind un **semn cantitativ**.

În Hotărârea **nr. 22** din 27.06.2017 Curtea Constituțională a statuat:

considerentele Curții Europene în cauza **Liivik v. Estonia** sunt valabile și urmează a fi aplicate *mutatis mutandis* și în prezenta cauză - *Cu privire la claritatea prevederilor „intereselor publice” și „drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice și juridice”* (pct. 76).

Menționăm că, **art. 329 din Codul penal** prevede o infracțiune materială ce include și **interesul public** în urmările prejudiciabile ale acesteia, însă norma de trimitere (*art. 126 alin. (2) din Codul penal*), **în temeiul căreia se evaluează în concreto prejudiciul cauzat** în fiecare caz, SEPARAT, **nu stabilește expressis verbis „interesul public”** ca valoare socială care poate fi determinată.

La prezent,

lipsesc careva prevederi LEGALE ce ar permite evaluarea caracterului considerabil al urmărilor prejudiciabile cauzate **intereselor publice** și

ACEASTĂ SITUAȚIE deschide un teren larg arbitrarului,

existând riscul ca acțiunile persoanei cu funcție de răspundere care nu îndeplinește sau îndeplinește necorespunzător obligațiile de serviciu,

indiferent de gravitatea faptei săvârșite,

să cadă sub incidența normei penale

(după cum și se încearcă să se procedeze la examinarea prezentei cauze penale).

Așadar, prin **generalitatea formulării** urmărilor prejudiciabile, menționate *supra*, **există riscul MAJOR,**

ca organele judiciare să aplice **art. 329 din Codul penal** nu în calitate de infracțiune materială, dar ca una **formală**, adică doar în baza constatării acțiunilor incriminate, făcând abstracție de evaluarea urmărilor prejudiciabile (*după cum și se procedează în cauza penală care se judecă*).

Or, din perspectiva principiului **ultima ratio** în materie de legiferare penală, nu este suficient să se constate că faptele incriminate aduc atingere valorii sociale ocrotite, dar SE CERE și faptul că această atingere trebuie să prezinte un anumit grad de intensitate și gravitate, care să justifice sancțiunea penală.

Este BINE CUNOSCUȚ faptul, **organele de drept nu pot** (nu au dreptul) să substituie Legiuitorul în concretizarea **laturii obiective a infracțiunii**, realizând astfel competențe specifice ale puterii legiuitoare.

Procurorul NU are DREPTUL să concretizeze de la sine latura obiectivă a infracțiunii prevăzute de art. 329 Cod penal – **Imaginea Republicii Moldova în plan internațional** – or „încălcarea statului de drept”, sau „încălcarea democrației” etc.

Curtea Europeană a statuat:

„Atunci când un act este privit ca infracțiune, judecătorul poate să **precizeze elementele constitutive ale infracțiunii**, dar **nu să le modifice**, în detrimentul acuzatului, iar modul în care el va defini aceste elemente constitutive trebuie să fie **previzibil** pentru orice persoană consultată de un specialist”.

Astfel, atribuirea unor fapte infracționale concrete ca prejudiciind „**interesul public**”, **în abstracto**, nu poate satisface **cerința de claritate și previzibilitate** și,

Totodată, constituie o interpretare a legii penale **extensivă și defavorabilă persoanei**, contrar prevederilor art. 3 alin. (2) din Codul penal.

În Hotărârea **nr. 14** din 27 mai 2014, Curtea Constituțională a statuat că, **formulările generale și abstracte** într-un caz concret pot afecta funcționalitatea legii penale, aplicarea ei coerentă și sistemică, ceea ce ar denatura principiul calității legii.

Concluzionăm:

- utilizarea în art. 329 Codul penal a noțiunii „**intereselor publice**”, ce constituie o noțiune generică, **care nu poate fi definită**, LA CONCRET, încalcă articolele 1 alin. (3) și 22 din Constituția Republicii Moldova (**principiul legalității incriminării și pedepsei penale**), precum și articolul 23 din Constituție (**calitatea legii penale**).

IV.3

Argumentarea juridică ce ține de neconstituționalitatea textului „alte urmări grave”

În jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CtEDO) a stabilit de nenumărate ori că **articolul 7** din Convenție (CEDO) trebuie să fie **interpretat și aplicat** astfel încât **să se asigure o protecție efectivă** împotriva urmăririi penale, a condamnării și a sancționării arbitrare a persoanei (**a se vedea, spre exemplu: cauzele Rohlena v. Cehia**, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; **Vasiliauskas v. Lituania** [MC], 20 octombrie 2015, § 153; **Koprivnikar v. Slovenia**, 24 ianuarie 2017, § 45 etc.).

Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 22 din Constituția R. M.

Curtea Europeană a relevat în jurisprudența sa că **infracțiunea și pedeapsa trebuie să fie prevăzute de lege**. Expresia „**prevăzută de lege**” presupune, între altele, ca legea să întrunească standardul calității, adică ea trebuie să fie **accesibilă și previzibilă** (**a se vedea, spre exemplu, cauzele: Rohlena v. Cehia**, [MC], 27 ianuarie 2015, § 50; **Vasiliauskas v. Lituania** [MC], 20 octombrie 2015, § 154; **Koprivnikar v. Slovenia**, 24 ianuarie 2017, § 48).

Această afirmație este valabilă și în contextul articolului 23 alin. (2) din Constituție.

Principiul legalității incriminării și a pedepsei penale presupune, **prin definiția sa**, că nici o faptă nu poate fi considerată infracțiune dacă nu există o lege care să o prevadă (***nullum crimen sine lege***) și că pedepsele nu pot fi aplicate dacă nu sunt prevăzute de lege (***nulla poena sine lege***).

Deci,

legalitatea incriminării și a pedepsei reprezintă principala garanție a securității juridice a persoanei în materie penală.

Acest **principiu** este **obligatoriu** în egală măsură, atât pentru legislator, cât și pentru judecător.

În activitatea **legislativă**, principiul legalității incriminării și a pedepsei intervine atât sub aspect material, cât și sub aspect formal.

Sub aspect **material**, acest principiu îi impune legislatorului **două** obligații fundamentale:

- (1) *să prevadă într-un text de lege faptele considerate infracțiuni și pedepsele aferente; și*
- (2) *să redacteze textul legal cu suficientă claritate, pentru ca orice persoană să poată realiza care sunt acțiunile sau inacțiunile care intră sub incidența lui.*

Aspectul **formal** se referă la obligația adoptării normelor penale ca legi organice, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție.

Totodată, principiul legalității incriminării și a pedepsei **impune** subiecților, care au competența **aplicării legii penale**

două obligații esențiale: (1) *interpretarea strictă a legii penale și interzicerea analogiei, adică imposibilitatea aplicării ei dincolo de conținutul acesteia, și, respectiv, (2) interzicerea aplicării retroactive a legii penale, cu excepția legii penale mai favorabile.*

Ce ține de **condiția previzibilității**,

ea este îndeplinită doar atunci când justitiabilul poate cunoaște, chiar din textul normei juridice pertinente, iar la nevoie cu ajutorul interpretării acesteia de către instanțe sau cu ajutorul unor juriști profesioniști, **care sunt acțiunile și omisiunile ce-i pot angaja răspunderea penală** și care este pedeapsa care îi poate fi aplicată, în cazul încălcării unei norme (a se vedea, spre exemplu, cauza: Koprivnikar v. Slovenia, 24 ianuarie 2017, § 47).

Pentru ca **legea să îndeplinească cerința de previzibilitate**, ea trebuie să precizeze cu suficientă claritate întinderea și modalitățile de exercitare a puterii de apreciere a autorităților în domeniul respectiv, ținând cont de scopul legitim urmărit (a se vedea, spre exemplu, cauza: Sissanis v. România, 25 ianuarie 2007, § 66).

Deci, instanțele de judecată nu sunt îndreptățite să recurgă la o interpretare extensivă defavorabilă a legii penale sau la o aplicare prin analogie. O asemenea abordare este interzisă de articolul 22 din Constituție și de articolul 7 din Convenția Europeană (*după cum, CU REGRET, s-a procedat în cauza penală, care este pe rolul instanței de apel*).

În consecință, **cerința interpretării stricte a normei penale**, ca și interzicerea analogiei în aplicarea legii penale urmăresc protecția persoanei împotriva arbitrarului.

Articolul 329 alin. (1) din Cod prevede răspunderea pentru comiterea acțiunilor, inacțiunilor de - *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu ca rezultat al unei atitudini neglijente sau neconștiincioase față de ele* dacă aceasta a cauzat de daune în proporții mari intereselor

publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice”-
iar

articolul 329 alin. (2) lit. b) Cod penal prevede
săvârșirea aceluiași acțiuni ce au provocat „alte urmări grave”.

Din punct de vedere juridico-penal, **ambele noțiuni** desemnează urmările prejudiciabile
ale infracțiunilor prevăzute la articolul 329 din Codul penal.

Din caracteristica sancțiunilor DIFERITE, menționate la alin. (1) și alin. (2) a art. 329 Cod
penal OBSERVĂM și diferențierea noțiunilor de daune - în proporții mari - și - alte urmări
grave - care au implicații la agravarea sau neagravarea răspunderii penale a persoanei.

Observăm că textul legal criticat - alte urmări grave - se referă la o infracțiune care
atentează la buna-desfășurare a activității din sfera publică.

Cu privire la sfera și statutul destinatarilor aplicării acestei legi menționăm, **subiect al**
infracțiunii prevăzute de articolul 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal poate fi orice
persoană publică - o persoană cu funcție de răspundere a obligațiilor de serviciu.

La prezent, **NU EXISTĂ nici un act normativ** care ar defini noțiunea de „alte urmări
grave”, utilizată în articolul 329 alin. (2) lit. b) din Codul penal.

De asemenea, **nici Legea (Codul penal) nu stabilește un careva criteriu material**
care să cuantifice gravitatea urmării prejudiciabile și astfel, există riscul
MAJOR ca gravitatea acestei infracțiuni - „alte urmări grave” - să fie apreciată în
baza unor criterii arbitrare și discreționare de către cei dotați cu competența
aplicării legii penale (*după cum și s-a procedat la examinarea acestei cauze penale*).

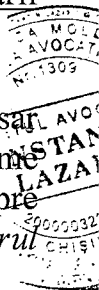
Având în vedere **multitudinea semnificațiilor** acestei sintagme destinatarul normei
penale nu poate cunoaște care este acțiunea, or inacțiunea prohibită astfel încât să-și
adapteze conduita în mod corespunzător.

În practică, stabilirea acestora nu poate fi făcută de către cei competenți să aplice legea
penală, decât în baza unor criterii lipsite de suport legal.

Norma contestată **îi acordă instanței de judecată o marjă largă de discreție**, fapt care și
poate genera (GENEREAZĂ) o practică judiciară neunitară la aplicarea acestei norme
legale.

Astfel, unii judecători care s-au confruntat cu probleme asemănătoare calificării
cazurilor similare, **au aplicat direct Convenția Europeană**.

Ei au menționat, între altele, că pentru a se reține un astfel de semn calificativ, este necesar
să fie cunoscut conținutul acestuia, iar condamnarea persoanei în baza unor asemenea norme
ar genera înstituirea unui regim represiv și nu a unui preventiv (a se vedea, spre
exemplu: *hotărârea Judecătoriei Centru, municipiul Chișinău, din 12 mai 2015, în dosarul*
nr. 1-23/2015, cât și altele).

Prin urmare, articolul 329 **alin. (2) lit. b)** din Codul penal **este susceptibil de o interpretare extensivă defavorabilă făptuitorului.**

În acest sens, Curtea Europeană a reiterat în cauza *Prigală v. Republica Moldova* din 13 februarie 2018, §§ 38-40, că ***interpretarea extensivă defavorabilă constituie o încălcare a articolului 7 din Convenția Europeană.***

Concluzionăm:

- în lipsa unor repere fixe, inclusiv normative, calificarea urmărilor prejudiciabile ale infracțiunii ca fiind „**alte urmări grave**” **se face la discreția celor care aplică legea penală**, justițiabilul aflându-se într-o stare de insecuritate juridică.

Rezumând cele enunțate *supra*, conchidem:

- prevederile **articolului 329 alin. (2) lit. b)** din Codul penal **sunt formulate de o manieră imprecisă și neclară**, fapt ce le conferă autorităților care le aplică **o marjă excesivă de discreție.**

Prin urmare, textul - „**alte urmări grave**” - **nu îndeplinește standardul calității legii penale**, fiind contrar articolelor 1 alin. (3) și 22, coroborate cu articolul 23 alin. (2) din Constituție.

Inter se,

Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție, **nr. 7** din 15.05.2017 *Cu privire la aplicarea legislației, referitoare la răspunderea penală pentru abuzul de putere sau abuzul de serviciu, excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu, precum și neglijența în serviciu* menționează:

Urmările grave ce apar în conținutul agravat al infracțiunilor, prevăzute la lit. c) alin. (2) art. 327 CP, lit. d) alin. (3) art. 328 CP, lit. b) alin. (2) **art. 329 CP**, au o natură estimativă, motiv din care existența sau inexistența urmărilor grave și dimensiunea graduală a acestora (*obișnuită, considerabilă, gravă*) trebuie să fie stabilită de instanță, în fiecare caz în parte.

Pentru a rezolva **problema întinderii urmărilor grave**, ca de altfel al daunei considerabile într-un caz individual, este necesar să se ia în considerare cât de periculoasă este fapta comisă, având în vedere sensul general al justiției și conștientizarea juridică a societății, precum și impactul afectării interesului legal protejat. Dacă instanțele vor omite să soluționeze astfel de chestiuni de principiu, condamnarea **se va considera una arbitrară**, **ceea ce va spori probabilitatea condamnării Republicii Moldova de către CtEDO pentru încălcarea previzibilității legii penale** (*A se vedea: hot. Liivik contra Estoniei, 25 iunie 2009, §104*).

La **urmări grave** se raportează: **daune** manifestate în proporții deosebit de mari; **sistarea activității** unei autorități, a unei instituții ori întreprinderi; **survenirea insolvabilității** unei întreprinderi ori lichidarea acesteia; **sinuciderea** sau tentativa de sinucidere a victimei sau apropiatilor ei; **survenirea decesului** victimei (*cu excepția lit. b) alin. (2) art. 329 CP, dat fiind incidența lit. a) alin. (2) art. 329 CP*); **inundarea spațiilor** în care locuiesc persoane; **provocarea unor accidente** în transportul de persoane; **provocarea prăbușirii** clădirilor și construcțiilor locuite; **provocarea alunecărilor de teren**; **pieirea în masă a animalelor**; **provocarea ruperii barajelor**; **provocarea unor contagieri**; **provocarea avariilor, catastrofelor**; **provocarea unui dezastru ecologic sau social** etc. (**pct. 8.6**).

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

A declara neconstituționale textele:

- **"intereselor publice sau"** din alin. (1) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu și
- **"alte urmări grave"** din litera b) alin. (2) art. 329 Cod penal - Neglijența în serviciu

fapt ce le-ar permite persoanelor,

din dosarul penal nr. *Dosarul nr. 02-1a-20727-09102018*,

ce se examinează la Curtea de Apel Chișinău,

care au fost învinuite, ILEGAL, de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 329 alin. (2) lit.

b) Cod penal, ÎN FINAL,

să SE BUCURE de drepturile și libertățile fundamentale, garantate prin Constituție și Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care și urmează a fi aplicate în practică, în REALITATE (*la cazuri concrete*), dar nu doar teoretizate, discutate în abstract în universități.

VI – DATE SUPLIMENTARE REFERITOARE LA OBIECTUL SESIZĂRII

Nu avem

CA N
AVC
Nr. 13
TUL
S7
LA
2006
C
/

VII - LISTA DOCUMENTELOR

- a) Decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 21 iulie 2018 (dosarul nr. 1ra-936/2018) și Scrisoarea de expediere, pe 23 file;
- b) Informația de pe Site-ul Curții de Apel Chișinău – *Dosarul penal nr. 02-1a-20727-09102018*, pe 1 filă.

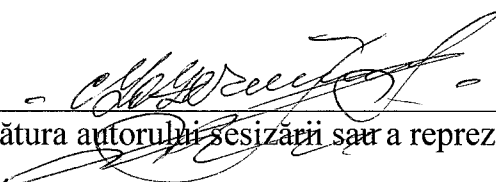

VIII - DECLARAȚIA ȘI SEMNATURA

Declar pe onoare ca informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Locul: MD-2005, mun. Chișinău, str. Al. Pușkin, 52, of. 17

Data: 30.10.2018

(Semnătura autorului sesizării sau a reprezentantului acestuia)

Dosarul nr. 1a-1948/18
02-1a-20727-09102018

Judecătoria: Chişinău (sediul central)
Judecător: Țurcanu Radu

ÎN C H E I E R E

14 februarie 2019

mun. Chişinău

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău

În componenţă:

Preşedintele şedinţei de judecată

Judecătorii

Cu participarea:

Procurorului:

Avocaţilor

Ursu Ludmila

Negru Maria şi Spoială Alexandru

Sîli Radu

Lazari Constantin, Ciubuc Grigore,

Rabei Ilie, Balan Petru

Inculpaţilor:

Peca Stepan, Paladi Iurie, Lobaciov Serghei,

Ganenco Stanislav, Chiţanu Serghei

Judecând în şedinţă publică cererea înaintată de avocatul Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan privind sesizarea Curţii Constituţionale, privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate în vederea controlului constituţionalităţii art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituţia Republicii Moldova.

Colegiul Penal al Curţii de Apel Chişinău,

C O N S T A T Ă :

1. În procedura Curţii de Apel Chişinău se află în proces de examinare în ordine de apel, cererea de apel declarată de către avocatul Lutenco Pavel în interesele inculpatului Ganenco Stanislav, de avocatul Ciubuc Grigore în interesele inculpaţilor Paladi Iurie şi Peca Stepan, de avocatul Balan Petru în interesele inculpaţilor Lobaciov Serghei şi Chiţanu Serghei împotriva sentinţei Judecătoriei Botanica mun. Chişinău din 22 ianuarie 2014 în cauza penală privind condamnarea lui Lobaciov Serghei pentru comiterea infracţiunii prevăzute de art.248 alin.(5) lit.b),d) Cod penal, a lui Peca Stepan, Paladi Iurie, Ganenco Stanislav şi Chiţanu Serghei pentru comiterea infracţiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

2. Avocatul Lazari Constantin în interesele inculpatului Peca Stepan a depus cerere privind sesizarea Curţii Constituţionale, privind ridicarea excepţiei de neconstituţionalitate în vederea controlului constituţionalităţii art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituţia Republicii Moldova.

3. În cadrul şedinţei de judecată, în instanţa de apel avocatul Lazari Constantin şi inculpatul Peca Stepan au susţinut cererea privind sesizarea Curţii Constituţionale, în vederea ridicării excepţiei de neconstituţionalitate privind controlul constituţionalităţii art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituţia Republicii Moldova şi au solicitat admiterea ei.

4. În cadrul şedinţei de judecată, în instanţa de apel avocatul Ciubuc Grigore şi inculpaţii Paladi Iurie şi Ganenco Stanislav, avocatul Balan Petru şi inculpatul

Lobaciov Serghei, avocatul Rabei Ilie și inculpatul Chițanu Serghei și-au exprimat acordul în admiterea cererii privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.

5. Procurorul participant în ședință Sîli Radu, și-a exprimat dezacordul și a solicitat respingerea cererii privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.

6. *Examinând cererea în speță, ținând cont de opinia participanților la proces, Colegiul penal consideră necesar de a admite cererea avocatului Lazari Constantin privind sesizarea Curții Constituționale, în vederea ridicării excepției de neconstituționalitate privind controlul constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.*

7. Astfel, potrivit prevederilor art.4 alin.(1) Constituția Republicii Moldova, dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile omului se interpretează și se aplică în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care Republica Moldova este parte.

8. Astfel, potrivit art. 342 Cod de procedură penală, toate chestiunile care apar în timpul judecării cauzei se soluționează prin încheiere a instanței de judecată. Încheierile privind măsurile preventive, de ocrotire și asiguratorii, recuzările, declinarea de competență, strămutarea cauzei, dispunerea expertizei, precum și încheierile interlocutorii, se adoptă sub formă de documente aparte și se semnează de judecător sau, după caz, de toți judecătorii din completul de judecată. Încheierile instanței asupra celorlalte chestiuni se includ în procesul-verbal al ședinței de judecată. Încheierile date pe parcursul judecării cauzei se pronunță public.

9. Totodată, conform dispozițiilor art. 364 Cod de procedură penală, președintele ședinței întreabă fiecare parte în proces dacă are careva cereri sau demersuri. Cererile sau demersurile formulate vor fi argumentate, iar dacă se solicită administrarea unor probe noi, se vor indica faptele și circumstanțele ce urmează a fi dovedite, mijloacele prin care pot fi administrate aceste probe, locul unde se află acestea, iar în privința martorilor, experților și specialiștilor se va indica identitatea și adresa lor în cazul în care partea nu poate asigura prezența lor în instanța de judecată. Cererile sau demersurile formulate se soluționează de către instanță după audierea opiniilor celorlalte părți asupra cerințelor înaintate. Părțile pot prezenta și cere administrarea probelor și în cursul cercetării judecătorești.

10. În aceeași ordine de idei, Colegiul penal indică că conform art.7 alin.(2) Cod de procedură penală, dacă există neconcordanțe între prevederile tratatelor internaționale în domeniul drepturilor și libertăților fundamentale ale omului la care Republica Moldova este parte și prevederile prezentului cod, prioritate au reglementările internaționale.

11. Iar alin.(3) al aceleași norme stabilește, că dacă în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

12. În același timp, Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, în pct. 83 prevede că verificarea constituționalității normelor contestate constituie competența exclusivă a Curții Constituționale.

13. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate la paragraful 82, care la rândul său relevă că judecătorul ordinar nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții și anume, dacă obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție; excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate.

14. De asemenea, în pct. 107 din Hotărârea Curții Constituționale din 09.02.2016, se indică că în temeiul art. 135 alin. (1) lit. a) și lit. g), sesizarea privind controlul constituționalității unor norme ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze se prezintă direct Curții Constituționale, de către judecătorii/completele de judecată din cadrul Curții Supreme de Justiție, Curților de apel și judecătoriilor, pe rolul cărora se află cauza. O astfel de interpretare asigură principiul constituțional al independenței tuturor judecătorilor și soluționarea cauzelor și supremația Constituției în procesul de apărare a drepturilor și libertăților fundamentale.

15. În acest context, Colegiul penal relevă, că potrivit Hotărârii Curții Constituționale din 09.02.2016 în contextul lit. c) pct. 2) al acesteia vizează una din solicitările avocatului Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan, înaintate prin cererea depusă la data de 01.11.2018 și susținute în ședința de judecată în instanța de apel, care are ca obiect de studiu cererile de apel declarate de către avocatul Lutenco Pavel în interesele inculpatului Ganenco Stanislav, de avocatul Ciubuc Grigore în interesele inculpaților Paladi Iurie și Peca Stepan, de avocatul Balan Petru în interesele inculpaților Lobaciov Serghei și Chițanu Serghei împotriva sentinței Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 ianuarie 2014 în cauza penală privind condamnarea lui Lobaciov Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.248 alin.(5) lit.b),d) Cod penal, a lui Peca Stepan, Paladi Iurie, Ganenco Stanislav ȘI Chițanu Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal.

16. Prezenta sesizare a fost înaintată de avocatul Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan întemeind motivele în baza Constituției, iar obiectul excepției este cuprins de categoriile indicate la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție, este o normă a unui act legislativ, respectiv, circumstanțele în speță denotă întrunirea cerinței pct. 3 al paragrafului 82 din Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 09.02.2016, prin urmare cererea privind sesizarea Curții Constituționale, de ridicare a excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova, urmează a fi admisă.

17. Totodată, instanța de apel concluzionează asupra necesității suspendării judecării în ordine de apel, cererile de apel declarate de către avocatul Lutenco Pavel în interesele inculpatului Ganenco Stanislav, de avocatul Ciubuc Grigore în interesele inculpaților Paladi Iurie și Peca Stepan, de avocatul Balan Petru în interesele inculpaților Lobaciov Serghei și Chițanu Serghei împotriva sentinței Judecătoriei

Botanica mun. Chișinău din 22 ianuarie 2014 în cauza penală privind condamnarea lui Lobaciov Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.248 alin.(5) lit.b),d) Cod penal, a lui Peca Stepan, Paladi Iurie, Ganenco Stanislav și Chițanu Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal, până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova or, potrivit prevederilor art.7 alin.(3) Cod de procedură penală, - dacă, în procesul judecării cauzei, instanța constată că norma juridică ce urmează a fi aplicată contravine prevederilor Constituției și este expusă într-un act juridic care poate fi supus controlului constituționalității, judecarea cauzei se suspendă, se informează Curtea Supremă de Justiție care, la rândul său, sesizează Curtea Constituțională.

18. Astfel, verificând întrunirea în cererea înaintată la data de 01.11.2018 și susținută de către partea apărării în cadrul ședinței de judecată, a condițiilor invocate în Hotărârea Curții Constituționale a Republicii Moldova nr.2 din 09.02.2016 și stabilind întrunirea condițiilor menționate, Colegiul penal a ajuns la concluzia de a admite cererea înaintată de avocatul Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan privind sesizarea Curții Constituționale, ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) Codul penal, prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.

19. În conformitate cu art. 7 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul Penal al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de avocatul Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan privind sesizarea Curții Constituționale, privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova.

Se suspendă examinarea cauzei în ordine de apel, parvenită la cererea de apel a avocatului Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan împotriva sentinței Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 22 ianuarie 2014 privind condamnarea lui Lobaciov Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.248 alin.(5) lit.b),d) Cod penal, a lui Peca Stepan, Paladi Iurie, Ganenco Stanislav și Chițanu Serghei pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art.329 alin.(2) lit. b) Cod penal până la soluționarea excepției de neconstituționalitate de către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Se expediază sesizarea avocatului Lazari Constantin în numele inculpatului Peca Stepan privind ridicarea excepției de neconstituționalitate în vederea controlului constituționalității art.329 alin.(2) lit.b) din Codul penal prin prisma art.135 alin.(1) Constituția Republicii Moldova către Curtea Constituțională a Republicii Moldova.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Judecători

Ursu Ludmila

Negru Maria

Spoială Alexandru